

Velfærdsministeriet

Dato: 19. juni 2008
Kontor: ADMPOL/KMJUR
J.nr.: 2008-3777

Forslag til

Lov om ændring af lov om kommunernes styrelse og lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab (regionsloven) (Kommunale kvalitetskontrakter, udbudsstrategier og kommunale borgerrådgivere)

§ 1

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1060 af 24. oktober 2006, som ændret ved § 1 i lov nr. 510 af 6. juni 2007 og § 1 i lov nr. 224 af 8. april 2008, foretages følgende ændringer:

1. § 62 affattes således:

”§ 62. Kommunalbestyrelsen skal vurdere, hvordan kvaliteten i den kommunale opgavevaretagelse kan udvikles (kvalitetskontrakt). I kvalitetskontrakten skal kommunalbestyrelsen opstille kvantificerbare mål for hvert serviceområde i kommunen. Kvalitetskontrakten skal gøres tilgængelig for kommunens beboere.

Stk. 2. Velfærdsministeren kan fastsætte nærmere regler for kvalitetskontraktens indhold, udformning og offentliggørelse.”

2. Efter § 62 indsættes:

”§ 62 a. Kommunalbestyrelsen skal hvert år senest samtidig med vedtagelsen af årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag redegøre for, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på kommunens kvalitetskontrakt efter § 62. Redegørelsen skal gøres tilgængelig for kommunens beboere.

Stk. 2. Velfærdsministeren kan fastsætte nærmere regler for indhold, udformning og offentliggørelse af redegørelsen om opfølgningen på kvalitetskontrakten.

§ 62 b. Kommunalbestyrelsen skal inden udgangen af funktionsperiodens første år vurdere, på hvilke kommunale driftsområder kommunalbestyrelsen påtænker at anvende udbud, og hvordan anvendelsen af udbud kan øges (udbudsstrategi). Udbudsstrategien skal gøres tilgængelig for kommunens beboere.

Stk. 2. Velfærdsministeren kan fastsætte nærmere regler for udbudsstrategiens indhold og udformning.”

3. I § 62 c, *stk. 1, 1.pkt.*, ændres ”servicestrategi efter § 62, stk. 1” til: ”udbudsstrategi efter § 62 b”.

4. Efter § 65 d indsættes:

”§ 65 e. Kommunalbestyrelsen kan i styrelsesvedtægten træffe bestemmelse om oprettelse af en borgerrådgiverfunktion, der ikke henhører under de stående udvalg eller økonomiudvalgets umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender. Lederen af borgerrådgiverfunktionen ansættes og afskediges af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Økonomiudvalget skal for så vidt angår borgerrådgiverfunktionen varetage de opgaver, som økonomiudvalget er tillagt efter § 18, stk. 2-4, § 37 og § 45, stk. 1 og 2.

Stk. 3. Borgerrådgiverfunktionen henhører ikke under formanden for kommunalbestyrelsens øverste daglige ledelse af kommunens administration.

Stk. 4. Borgerrådgiverfunktionen kan kun varetage opgaver vedrørende rådgivning og vejledning af borgerne og vedrørende tilsyn med kommunens administration.

Stk. 5. Stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse, hvis kommunen styres efter reglerne i § 64 a, § 65, begge bestemmelser, eller § 65 a.”

§ 2

I lov nr. 537 af 24. juni 2005 om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab (regionsloven), som ændret ved § 11 i lov nr. 382 af 3. maj 2006, § 40 i lov nr. 499 af 7. juni 2006, § 2 i lov nr. 510 af 6. juni 2007 og § 2 i lov nr. 224 af 8. april 2008, foretages følgende ændringer:

1. § 33 affattes således:

”§ 33. Regionsrådet skal inden udgangen af funktionsperiodens første år vurdere, på hvilke regionale driftsområder regionsrådet påtænker at anvende udbud, og hvordan anvendelsen af udbud kan øges (udbudsstrategi). Udbudsstrategien skal gøres tilgængelig for regionens beboere.

Stk. 2. Velfærdsministeren kan fastsætte nærmere regler for udbudsstrategiens indhold og udformning. De forskrifter, som velfærdsministeren har fastsat i medfør af lov om kommunernes styrelse § 62 b, stk. 2, om kommunernes udbudsstrategi, finder tilsvarende anvendelse for regionernes udbudsstrategi.”

2. I § 35, *stk. 1, 1.pkt.*, ændres ”servicestrategi” til: ”udbudsstrategi”.

3. I § 35, *stk. 3*, affattes 2. *pkt.* som følger:

”De forskrifter, som velfærdsministeren har fastsat i medfør af lov om kommunernes styrelse § 62 c, stk. 3, om redegørelsen om opfølgningen på kommunens udbudsstrategi, finder tilsvarende anvendelse for redegørelsen om opfølgningen på regionens udbudsstrategi.”

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

§ 4

Kommunalbestyrelsen skal første gang vedtage og gøre kommunens kvalitetskontrakt tilgængelig for kommunens beboere inden 1. juli 2010. Kommunalbestyrelsen skal første gang senest samtidig med vedtagelsen af årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag for 2012 redegøre for, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på kvalitetskontrakten.

§ 5

Dispensationer meddelt i henhold til § 65 c, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, til etablering af en borgerrådgiverfunktion, der er omfattet af § 65 e i lov om kommunernes styrelse som affattet ved denne lovs § 1, nr. 4, gælder for den resterende del af valgperioden.

§ 6

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets hovedindhold

1.1. Kvalitetskontrakter og udbudsstrategier

Med lovforslaget pålægges kommunalbestyrelsen *for det første* at udarbejde en kvalitetskontrakt for udvikling af kvaliteten i den kommunale opgavevaretagelse. I kvalitetskontrakten skal kommunalbestyrelsen opstille kvantificerbare mål for hvert serviceområde i kommunen. Kvalitetskontrakten skal gøres tilgængelig for kommunens beboere.

Lovforslaget forpligter samtidig kommunalbestyrelsen til hvert år senest samtidig med vedtagelsen af årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag at redegøre for, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på de opstillede mål. Redegørelsen om opfølgningen på kvalitetskontrakten skal gøres tilgængelig for kommunens beboere.

Det sikres herved, at kommunalbestyrelsen følger op på de fastlagte mål. Samtidig får kommunens borgere mulighed for at vurdere status for opfyldelse af målene, således at borgerne kan lade denne viden indgå i en løbende dialog med kommunalbestyrelsen om udviklingen af kvaliteten i de forskellige serviceydelser.

Denne del af lovforslaget er en udmøntning af Bedre Velfærd og Større Arbejdsglæde – Regeringens strategi for høj kvalitet i den offentlige service (regeringens kvalitetsstrategi), jf. afsnit V.2., Kommunerne skal opstille klare mål for servicen i en ny kvalitetskontrakt.

For det andet pålægger lovforslaget kommunalbestyrelsen og regionsrådet inden udgangen af funktionsperiodens første år at udarbejde en udbudsstrategi. Udbudsstrategien skal indeholde en vurdering af, på hvilke områder kommunalbestyrelsen og regionsrådet påtænker at anvende udbud, og hvordan anvendelsen af udbud kan øges. Udbudsstrategien skal gøres tilgængelig for henholdsvis kommunens og regionens beboere.

Samtidig forpligter lovforslaget kommunalbestyrelsen og regionsrådet til inden udgangen af det år, hvori der finder valg sted til kommunalbestyrelsen og regionsråd, at følge op på udbudsstrategien. Redegørelsen om opfølgningen på udbudsstrategien skal ligeledes offentliggøres.

Bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet som led i en udbudsstrategi skal vurdere, hvilke områder der planlægges udbud på, er en videreførelse af et nugældende lovkrav til indholdet af servicestrategien.

Med lovforslaget ophæves de øvrige bestemmelser om servicestrategier.

Der henvises til afsnit 2 i de almindelige bemærkninger.

1.2. Kommunal borgerrådgiver, der administreres af kommunalbestyrelsen

Lovforslaget indeholder endvidere en lovfæstelse af kommunernes adgang til at etablere en borgerråd giverfunktion, der administreres af kommunalbestyrelsen. Der er tale om en lovfæstelse af en ordning, som den tidligere indenrigs- og sundhedsminister ved dispensation har givet nogle kommuner mulighed for at benytte.

Lovforslaget fastsætter således en adgang for kommunerne til ved bestemmelse herom i styrelsesvedtægten at oprette en borgerråd giverfunktion, der ikke henhører under økonomiudvalget eller de stående udvalgs umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender, og som ikke er underlagt borgmesterens øverste daglige administrative ledelse. Dermed administreres borgerråd giverfunktionen af kommunalbestyrelsen. Borgerråd giverfunktionen kan kun varetage opgaver vedrørende rådgivning og vejledning af borgerne og vedrørende tilsyn med kommunens administration. Velfærdsministeriet har hidtil ved dispensation kunnet give kommunerne mulighed for at oprette en sådan borgerråd giverfunktion. Lovforslaget giver mulighed for, at kommunerne kan gøre det uden dispensation.

Denne del af lovforslaget er en udmøntning af regeringens kvalitetsstrategi, jf. dennes afsnit I.3., Nem og hurtig klageadgang.

Der henvises til afsnit 3 i de almindelige bemærkninger.

2. Kvalitetskontrakter og udbudsstrategier

2.1. Baggrund og hovedformål

Regeringen har siden sin tiltræden i 2001 arbejdet målbevidst på at modernisere og fremtidssikre den danske velfærdsmodel gennem en lang række initiativer. Kommunalreformen har sikret nye og mere bæredygtige rammer for kommunalbestyrelser og regionsråd. I forlængelse heraf er der gennemført en velfærdsreform, som sikrer det økonomiske grundlag for en fortsat finansiering af velfærdssamfundet i de kommende år.

Der er imidlertid fortsat en udfordring i at sikre en stadig fornyelse og udvikling af kvaliteten i den offentlige service. Med kvalitetsreformen kan næste fase af velfærdspolitikken tage form med fokus på bedre velfærd for borgerne.

Kommunalbestyrelserne er med kommunalreformen blevet omdrejningspunktet for langt hovedparten af de borgernære opgaver og spiller derfor en central rolle i arbejdet med at forny og udvikle kvaliteten i børnepasningen, folkeskolen, ældreplejen osv.

Kommunalreformen giver et solidt grundlag for at udvikle det kommunale selvstyre. Lovforslagets del om kommunale kvalitetskontrakter skal ses i denne sammenhæng. Det er således et hovedformål med forslaget om kommunale kvalitetskontrakter at forpligte kommunalbestyrelserne til systematisk at overveje, hvordan kvaliteten i opgaveløsningen kan udvikles og opstille mål herfor. Kvalitetskontrakten skal understøtte kommunalbestyrelsens fokus på politik og målfastsættelse. Herved er kvalitetskontrakten med til at understøtte og udvikle det kommunale selvstyre.

Efter regeringens opfattelse er det samtidig vigtigt også at fokusere på et styrket offentlig-privat samarbejde som et middel til at give bedre service. Lovforslagets del om en udbudsstrategi i kommuner og regioner skal ses på denne baggrund.

De kommunale kvalitetskontrakter skal erstatte de nuværende - og ofte omfangsrige - servicestrategier. Forslaget indebærer derfor en vis administrativ lettelse i kommunerne.

Den foreslåede kvalitetskontraktordning omfatter ikke regionerne, idet der på sygehusområdet allerede er taget en række særskilte initiativer med henblik på kvalitetsudvikling og måling af kvalitet. Det gælder i særdeleshed implementeringen af Den Danske Kvalitetsmodel, der er et ensartet kvalitetsudviklings- og akkrediteringssystem for hele det danske sundhedsvæsen, der baseres på et fælles sæt af standarder og indikatorer. Den Danske Kvalitetsmodel har til formål at fremme kvaliteten via evaluering på grundlag af systematisk dokumentation og måling. Ophævelsen af servicestrategiordningen indebærer således også en vis administrativ lettelse i regionerne.

2.2. Kvalitetskontrakt med borgerne

2.2.1. Erfaringer fra servicestrategiordningen

Servicestrategiordningen blev indført med Folketingets vedtagelse af lov nr. 373 af 6. juni 2002 om ændring af lov om kommunernes styrelse og lov om ligestilling af kvinder og mænd. Efterfølgende er servicestrategiordningen ændret ved lov nr. 540 af 24. juni 2005 om revision af den kommunale inddeling og ved lov nr. 537 af 24. juni 2005 om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab (regionsloven).

Reglerne om servicestrategiordningen indebærer, at kommuner og regioner inden udgangen af funktionsperiodens første år skal udarbejde en servicestrategi for udviklingen af kvalitet og effektivitet i kommunens opgavevaretagelse, herunder fastsætte en udbudspolitik. Servicestrategien skal gøres tilgængelig for borgerne i form af en redegørelse, og der skal følges op på servicestrategien i en opfølgingsredegørelse, der udarbejdes inden udgangen af 3. kvartal i det år, hvori der afholdes valg til kommunalbestyrelser og regionsråd.

Med servicestrategiordningen blev der skabt en fælles ramme for arbejdet med at udvikle kvalitet og effektivitet i kommuner og regioner.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet gennemførte i 2003 en evaluering af indholdet af de kommunale servicestrategier. Evalueringen viste, at mange kommuner var godt i gang med på hver deres måde at indarbejde servicestrategien som et redskab til udvikling af den kommunale opgavevaretagelse.

Der har imidlertid vist sig nogle uhensigtsmæssigheder ved den nugældende ordning. Erfaringerne peger i retning af, at servicestrategien ikke i tilstrækkeligt omfang fokuserer på kvalitetsudvikling. Hertil kommer, at servicestrategien knytter sig til den kommunale valgperiode, hvilket gør den statisk og ufleksibel i udgangspunktet.

Servicestrategien er ofte ret omfangsrig og fremstår i mange tilfælde som et teknisk præget dokument, hvilket gør servicestrategien svært tilgængelig for borgerne. Herudover må det konstateres, at servicestrategierne er af svingende kvalitet og dermed ikke altid en god informationskilde hverken internt i kommunen eller over for borgerne.

Erfaringerne med servicestrategiordningen har således samlet set vist, at den rummer nogle svagheder, og at der er behov for ændringer.

2.2.2. Kommunale kvalitetskontrakter

Det fremgår af regeringens kvalitetsstrategi, afsnit V.2., at alle kommuner skal opstille kvalitetskontrakter med borgerne med få klare og kvantitative målsætninger for hvert serviceområde i kommunen.

Kvalitetskontrakten skal fungere som et fokuseret redskab for kommunalbestyrelsen til udvikling af service og kvalitet. Kvalitetskontrakten skal give ledere og medarbejdere såvel i de centrale kommunale forvaltninger som hos kommunale og private leverandører af den kommunale service et fælles fokus på udvikling af serviceområderne i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens vedtagne strategier.

Kvalitetskontrakten skal synliggøre de politiske mål for borgerne og derved give borgerne klar information om, hvilket serviceniveau kommunen arbejder hen imod på de respektive serviceområder.

Kommunalbestyrelserne arbejder allerede i dag i forskellige sammenhænge med at fastlægge mål for den kommunale service og betjening, men målene har i mange tilfælde karakter af overordnet serviceinformation. Med regeringens handlingsplan fra juni 2004 om klare mål og mere åbenhed er der sat øget fokus på at give borgere og virksomheder information om de mål, der er styrende for løsningen af de opgaver, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for. Imidlertid er klare mål på det kommunale område en frivillig ordning, og den er ligesom servicestrategiordningen ikke i tilstrækkelig grad fokuseret på kvalitetsudvikling af servicen over for borgerne.

Efter lovforslagets § 1, nr. 1, skal kommunalbestyrelsen vurdere, hvordan kvaliteten kan udvikles, når det drejer sig om de opgaver, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for. I den forbindelse skal kommunalbestyrelsen opstille kvantificerbare mål for hvert serviceområde. Vurderingen af, hvordan kvaliteten kan udvikles, skal omfatte en kort beskrivelse af veje til at opfylde de opstillede mål. Målene og denne beskrivelse udgør tilsammen kommunalbestyrelsens kvalitetskontrakt. Kvalitetskontrakten skal gøres tilgængelig for kommunens beboere.

Samtidig forpligtes kommunalbestyrelsen til hvert år at orientere kommunens beboere om, hvor langt kommunen er med at realisere de opstillede mål, jf. lovforslagets § 1, nr. 2 (§ 62 a).

Med den foreslåede ordning er der tale om, at kommunalbestyrelsen skal opstille nogle få mål for hvert serviceområde, som skal være udtrykt i konkret og kvantita-

tiv form. Der ligger ikke heri en forpligtelse til at opstille bestemte typer mål eller vælge bestemte metoder til kvalitetsudvikling. Målene fastsættes for hvert borgerrettede serviceområde, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for. Afgrænsningen af de enkelte serviceområder kan variere fra kommune til kommune afhængigt af, hvordan kommunalbestyrelserne har organiseret opgavevaretagelsen lokalt. Dette betyder, at de enkelte kommunalbestyrelses mål ikke nødvendigvis dækker de samme områder på tværs af kommunegrænserne.

Kommunalbestyrelsen beslutter selv, hvilke delområder/opgaver den vil sætte fokus på i kvalitetskontrakten. Kommunalbestyrelsen bestemmer ligeledes selv, hvilke service- og kvalitetsmål den ønsker at opstille som mål på de enkelte serviceområder. Der vil derfor naturligt være forskel fra kommune til kommune med hensyn til såvel målenes indholdsmæssige afgrænsning som det specifikke niveau for den service og kvalitet, der stiles efter. Kvalitetskontrakterne er således ikke direkte sammenlignelige, men viser, hvad den enkelte kommunalbestyrelse fokuserer på i arbejdet med at højne kvaliteten, og hvilke mål kommunalbestyrelsen stræber efter i dette arbejde.

Det er hensigten, at kvalitetskontrakten skal være et kort dokument, som på en enkel og overskuelig måde giver borgerne viden om, hvilke service- og kvalitetsmål kommunalbestyrelsen arbejder hen imod.

Muligheden for lokalt at opstille kvantitative mål forbedres samtidig gennem initiativet om "fælles indikatorer", der også indgår som en del af kvalitetsreformen. Regeringen vil frem til 2010 sammen med kommunerne gennemgå alle større serviceområder med henblik på at aftale indikatorer, der yderligere kan dokumentere kommunalbestyrelsens indsats og supplere de allerede foreliggende oplysninger om de serviceydelse, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for.

Kommunalbestyrelserne kan endvidere anvende kvalitetskontrakten til at understøtte opfyldelsen af de flerårige mål- og rammeaftaler mellem regeringen og KL om udviklingen i den service, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for. Den enkelte kommunalbestyrelse kan således opstille mål, der bidrager til at opfylde landsdækkende mål aftalt mellem regeringen og KL.

Kvalitetskontrakten er ikke bundet op på en bestemt tidsperiode til forskel fra servicestrategien, der er knyttet til valgperioden. Det betyder, at kvalitetskontrakten løbende kan tilpasses fx nye lokalpolitiske beslutninger eller ændrede forudsætninger. På den måde er kvalitetskontrakten udformet som et mere dynamisk redskab i kommunalbestyrelsens arbejde med kvalitetsudvikling end servicestrategien. Samtidig vil kvalitetskontrakten væsentligt forbedre vilkårene for dialog mellem borgere og politikere i forhold til det nuværende krav om at udarbejde en servicestrategi hvert fjerde år.

Kvalitetskontrakten og resultatet af opfølgningen herpå skal offentliggøres af kommunalbestyrelsen. Dette vil ske på den nye fælles IT-portal, www.brugerinformation.dk, så borgerne på en enkel og lettilgængelig måde kan få oplysning om den enkelte kommunes målopfølgelse.

Regeringen har allerede taget en række initiativer for at forbedre informationen til borgerne om den service, som kommunalbestyrelsen er ansvarlig for. Som et centralt initiativ er der indført en obligatorisk ordning for sammenlignelig brugerinformation på de væsentligste serviceområder. I februar 2008 åbnede en ny IT-portal – www.brugerinformation.dk. Formålet med IT-portalen er på en enkel og overskuelig måde at give borgerne en række centrale informationer om serviceydelser på dagtilbuds-, folkeskole- og ældreområdet, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for. På IT-portalen kan borgerne sammenstille og sammenligne forskellige ydelser og institutioner inden for en kommune og på tværs af kommunegrænser. Borgerne får derved mulighed for at vælge netop det tilbud, der passer den enkelte bedst.

Den nye IT-portal for sammenlignelig brugerinformation kan naturligt fungere som en fælles platform for offentliggørelsen af kommunalbestyrelsernes kvalitetskontrakter. Endvidere vil kommunalbestyrelserne fx i tilknytning til den årlige budgetinformation til borgerne kunne redegøre for status for opfyldelsen af de opstillede mål.

Med forslaget om kommunale kvalitetskontrakter afskaffes den mere omfattende servicestrategiordning. Dette betyder en klar forenkling og øget lokal handlefrihed i arbejdet med at udvikle kvaliteten af de serviceydelser, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for. Forslaget skal således også ses i sammenhæng med regeringens mål om afbureaukratisering.

Imidlertid har servicestrategiordningen siden 2002 udgjort et væsentligt værktøj for kommunalbestyrelsernes arbejde med at udvikle den service, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for, og giver dermed et godt afsæt for den nye opgave med at beslutte konkrete mål for hvert serviceområde. De nugældende servicestrategier udløber med udgangen af 2009.

Det foreslås, at kvalitetskontrakten skal udarbejdes første gang inden 1. juli 2010. Herved får de nyvalgte kommunalbestyrelser tid til at fastlægge kvalitetsmål på de enkelte serviceområder.

2.3. Udbudsstrategi

Udbudsstrategien skal fungere som en fælles ramme for kommunalbestyrelsernes og regionsrådenes fremadrettede arbejde med udbud. Udbudsstrategien skal samtidig over for borgerne beskrive kommunalbestyrelsens og regionsrådets overvejelser om udbud på en kortfattet og let tilgængelig måde. Begrebet ”udbud” skal forstås bredt som enhver konkurrenceudsættelse af en driftsopgave, som kommunalbestyrelsen er ansvarlig for, hvor der sikres en passende grad af offentlighed, og hvorved potentielle tilbudsgivere får mulighed for at tilkendegive deres interesse i opgaven.

Med udbudsstrategien får kommunalbestyrelsen og regionsrådet et redskab til at sætte konkurrenceudsættelse på dagsordenen i den lokale opgavevaretagelse på en mere tydelig måde. En offensiv tilgang og en klar stillingtagen fra politisk side er helt afgørende, hvis potentialerne i konkurrenceudsættelse skal udnyttes fuldt ud af kommunalbestyrelsen og regionsrådet.

Regeringen ser konkurrenceudsættelse og dermed et styrket offentlig-privat samarbejde som et vigtigt middel til at højne kvaliteten i den offentlige service. Konkurrenceudsættelse medvirker til at sætte fokus på kommunalbestyrelsens centrale rolle som et organ af politikere, der drøfter og vedtager politiske mål samt sikrer god forvaltning af egne og Folketingets vedtagelser. Herved er konkurrenceudsættelse en drivkraft for fornyelse og innovation og skaber øget fokus på kvalitet og effektiv opgavevaretagelse. Samtidig bidrager konkurrenceudsættelse til at skærpe leverandørens opmærksomhed om brugernes ønsker og behov, hvad enten der er tale om en privat eller en offentlig leverandør. Lovforslagets del vedrørende en udbudsstrategi skal ses i denne sammenhæng.

Lovforslaget knytter desuden an til aftalen mellem regeringen og KL om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne, der blev indgået som led i aftalen om kommunernes økonomi for 2007. Regeringen og KL blev med konkurrenceudsættelsesaftalen enige om at øge andelen af konkurrenceudsatte opgaver fra ca. 20 pct. i 2005 til 25 pct. af opgaverne i 2010. Målet gælder for alle kommuner og opgaveområder under ét.

Som led i konkurrenceudsættelsesaftalen mellem regeringen og KL var der endvidere enighed om en række initiativer med henblik på at understøtte en øget konkurrence i forhold til de opgaver, som kommunalbestyrelserne har ansvaret for. Der var i den forbindelse enighed om at udbygge kravene til kommunalbestyrelsernes servicestrategier med følgende elementer:

- Opstilling af specifikke mål for konkurrenceudsættelsen i perioden 2007-2010 i udbudspolitikken, herunder niveauet for kommunens konkurrenceudsættelse i forhold til landsgennemsnittet
- Strategi for at nå kommunalbestyrelsens mål for øget konkurrenceudsættelse, herunder mål for særligt udbudseggede opgaver
- Opfølgning på, om kommunalbestyrelsens mål for konkurrenceudsættelse er nået

Det blev samtidig aftalt, at regeringen i perioden 2007-2010 som udgangspunkt ikke vil tage initiativ til at iværksætte yderligere procesregulering om generel pligt for kommunalbestyrelserne til øget konkurrenceudsættelse end det, der ligger inden for rammerne af aftalen, såfremt den opstillede målsætning for mere konkurrenceudsættelse opfyldes af kommunalbestyrelserne. Aftalen om øget konkurrenceudsættelse skal således ses som et alternativ til regulering på området.

Med lovforslagets § 1, nr. 2, (§ 62 b) og § 2, nr. 1, pålægges kommunalbestyrelsen/regionsrådet at vurdere, på hvilke områder kommunalbestyrelsen/regionsrådet påtænker at anvende udbud, og hvordan anvendelsen af udbud kan øges. På det grundlag skal kommunalbestyrelsen og regionsrådet udarbejde en udbudsstrategi, som skal offentliggøres for kommunens henholdsvis regionens beboere.

Lovforslaget indebærer således, at de nuværende bestemmelser i servicestrategiordningen vedrørende kommunalbestyrelsen/regionsrådets vurdering af, om

kommunalbestyrelsen/regionsrådet påtænker at gøre brug af udbud, videreføres uændret som del af en udbudsstrategi.

Den foreslåede bestemmelse forpligter kommunalbestyrelsen og regionsrådet til at være konkrete og præcise om brugen af konkurrenceudsættelse som et redskab i opgavevaretagelsen på de enkelte serviceområder. Det være sig gennem udbud i traditionel forstand eller andre former for konkurrenceudsættelse. Samtidig udgør en oversigt over påtænkte udbud en vigtig information for potentielle private leverandører, der herved på et tidligt tidspunkt kan overveje, om de vil byde på opgaven.

Med lovforslaget sker der desuden en videreførelse af de ovenfor nævnte krav til kommunalbestyrelsens servicestrategier om mål for konkurrenceudsættelse, som blev aftalt mellem regeringen og KL. Udbudsstrategien skal således også omfatte en vurdering af, hvordan konkurrenceudsættelsen kan øges. Da kravene udspringer af konkurrenceudsættelsesaftalen med KL, har de hidtil alene været gældende for kommunalbestyrelsens servicestrategier. Det er imidlertid hensigtsmæssigt med parallelle lovbestemmelser for kommunalbestyrelser og regionsråd på dette område. Lovforslaget pålægger derfor såvel kommunalbestyrelserne som regionsrådene at foretage en vurdering af, hvordan konkurrenceudsættelsen kan øges.

Med lovforslagets § 1, nr. 3, og § 2, nr. 2, pålægges kommunalbestyrelsen og regionsrådet endvidere at udarbejde en redegørelse om opfølgningen på udbudsstrategien. Med denne bestemmelse sikres det, at kommunalbestyrelsen/regionsrådet følger op på den fastlagte udbudsstrategi, og at kommunens/regionens borgere får mulighed for at vurdere, om kommunalbestyrelsen/regionsrådet har gjort mest muligt for at få løst opgaverne på den bedste og billigste måde.

Endelig indebærer lovforslaget, at det nugældende krav om udarbejdelse af en udbudspolitik ophæves i lyset af den generelle aftale om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne. Som led i servicestrategien skal kommunalbestyrelsen/regionsrådet udarbejde en udbudspolitik, der indeholder en beskrivelse af kommunalbestyrelsens/regionsrådets principper for:

- Valg af leverandør, kravspecifikationer og betingelser ved udbud
- Omkostningskalkulation ved kontrolbud
- Kvalitetsopfølgning
- Efter hvilken procedure, der træffes beslutning om udbud
- Hvordan personalet inddrages
- Anvendelse af sociale klausuler

En ophævelse af kravet om en udbudspolitik vil således indebære en administrativ lettelse i såvel kommuner som regioner. Ophævelsen af kravet om en udbudspolitik skal samtidig ses som led i regeringens ønsker om afbureaukratisering i den offentlige sektor.

Det vil dog være naturligt, at kommunalbestyrelsen og regionsrådet også fremover har en overordnet politik vedrørende anvendelsen af udbud, men de kan selv beslutte form og indhold af en sådan politik afhængigt af de specifikke forhold, der gør sig gældende lokalt.

Samlet set er det således hensigten, at udbudsstrategien skal være et kortfattet dokument, der på en enkel og oversigtlig måde beskriver dels de områder, hvor kommunalbestyrelsen/regionsrådet planlægger at anvende udbud, dels mål og strategi for konkurrenceudsættelse af de opgaver, kommunalbestyrelsen/regionsrådet har ansvaret for.

3. Kommunal borgerrådgiver, der administreres af kommunalbestyrelsen

Det fremgår af regeringens kvalitetsstrategi, afsnit I.3., at regeringen vil give mulighed for, at kommunerne kan oprette kommunale borgerrådgivere, der f.eks. kan påtale sagsbehandlingstider og hjælpe borgerne videre i klagesystemet. De kommunale borgerrådgivere skal fungere uafhængigt af den kommunale forvaltning og kunne referere direkte til kommunalbestyrelsen.

Lovforslagets § 1, nr. 4, udmønter den beskrevne del af kvalitetsstrategien og indebærer således en lovfæstelse af kommunernes mulighed for at oprette en borgerrådgiverfunktion, der administreres af kommunalbestyrelsen.

Velfærdsministeriet har hidtil efter § 65 c, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse efter ansøgning kunnet meddele dispensation til oprettelse en kommunal borgerrådgiverfunktion, der administreres af kommunalbestyrelsen. I indeværende valgperiode er Høje-Taastrup Kommune, Københavns Kommune, Næstved Kommune og Sønderborg Kommune meddelt en sådan dispensation. Andre kommuner har borgerrådgivere, men er ikke meddelt dispensation til, at disse administreres af kommunalbestyrelsen.

Lovforslaget lovfæster ministeriets dispensationspraksis, således at kommunalbestyrelserne uden at skulle søge dispensation ved ændring af deres styrelsesvedtægt kan oprette en borgerrådgiverfunktion, der administreres af kommunalbestyrelsen.

Som det fremgår af regeringens kvalitetsstrategi kan borgerrådgiveren påse, at borgeres og virksomheders interesser bliver varetaget med god retssikkerhed af kommunerne. Borgerrådgiveren skal hjælpe borgerne, hvis de ønsker at klage eller udtrykke utilfredshed over for systemet. I nogle af de kommuner, der allerede har en borgerrådgiver, kan denne også tage sager op af egen drift eller gennemføre generelle undersøgelser på udvalgte områder, f.eks. af håndtering af diskriminationsager i kommunens forvaltning eller handicaptilgængelighed til kommunale institutioner.

Nogle kommunalbestyrelser har således set en borgerrådgiverfunktion som en god hjælp til at påse, at den kommunale administration fungerer i overensstemmelse med lovgivningen, med god forvaltningsskik og med de retningslinier, som kommunalbestyrelsen har fastsat. Regeringen ønsker at understøtte kommunernes ønsker om at oprette en sådan borgerrådgiverfunktion bedst muligt.

Med lovforslaget understreges det, at det fortsat er kommunalbestyrelsens ansvar, at kommunen yder borgerne den service og den retssikkerhed, som de har krav på og kan forvente. Det er samtidig kommunalbestyrelsens ansvar at fastlægge, hvordan dette sikres. Derfor bestemmer lovforslaget ikke, at en borgerråd giverfunktion skal stå uden for kommunen og ikke være underlagt kommunalbestyrelsen, og derfor kræver lovforslaget ikke, at kommunerne *skal* oprette en borgerråd giverfunktion. Lovforslaget giver endvidere kommunalbestyrelsen fuld frihed med hensyn til, hvordan den vil organisere sin borgerråd giverfunktion.

Det vil således efter lovforslaget være op til kommunalbestyrelsen at beslutte, i hvilket omfang beslutninger vedrørende borgerråd giveren skal overlades til forvaltningen eller til udvalg. Med andre ord vil det være op til kommunalbestyrelsen at afgøre, i hvilket omfang administrationen af borgerråd giverfunktionen skal ske uafhængigt af forvaltningen og udvalg eller om disse i større eller mindre grad skal inddrages i administrationen heraf. Det samme gælder spørgsmålet om, i hvilket omfang den administrative ledelse af borgerråd giverfunktionen skal varetages af lederen af funktionen eller af den administrative ledelse af den øvrige forvaltning. Forslagets udformning på dette punkt er i overensstemmelse med ministeriets hidtidige praksis for dispensationer til borgerråd giverfunktioner, der administreres af kommunalbestyrelsen, og skal som anført ses i forlængelse af, at det er kommunalbestyrelsens ansvar, at kommunen og den kommunale administration fungerer i overensstemmelse med lovgivningen, med god forvaltningsskik og med de retningslinier, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Lovforslaget giver kommunalbestyrelsen mulighed for at træffe beslutning om oprettelse af en borgerråd giverfunktion, der ikke henhører under økonomiudvalgets eller de stående udvalgs umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender. Træffer kommunalbestyrelsen en sådan beslutning, henhører den umiddelbare forvaltning af anliggender vedrørende borgerråd giverfunktionen under kommunalbestyrelsen. Det vil således ikke være et udvalg, der som udgangspunkt afgør alle sædvanlige sager vedrørende borgerråd giverfunktionen. Denne myndighed vil i stedet være kommunalbestyrelsen.

Opgaverne vedrørende borgerråd giverfunktionen vil herefter være omfattet af den frie ret til delegation, der som udgangspunkt gælder inden for kommunestyret. Kommunalbestyrelsen vil således – med mindre noget andet følger af lovgivningen eller af en sags beskaffenhed – kunne overlade opgaverne til et stående udvalg, til økonomiudvalget eller til forvaltningen. Beslutning om ansættelse og afskedigelse af borgerråd giveren skal dog efter forslaget træffes af kommunalbestyrelsen. En beslutning om delegation af kommunalbestyrelsens opgaver vedrørende borgerråd giverfunktionen til et udvalg eller til forvaltningen vil til enhver tid kunne tilbagekaldes af kommunalbestyrelsen.

Lovforslaget fastsætter, at økonomiudvalget for så vidt angår borgerråd giverfunktionen skal varetage de opgaver vedrørende kommunens økonomiske og administrative forhold samt kommunens budget og regnskab, der efter § 18, stk. 2-4, § 37 og § 45, stk. 1 og 2, i lov om kommunernes styrelse, er tillagt økonomiudvalget. Baggrunden herfor er, at disse opgaver ikke er knyttet til administrationen af kommunens anliggender, herunder af en borgerråd giverfunktion. Opgaverne vedrører

først og fremmest tilvejebringelsen af kommunens midler og bevarelsen af dens aktiver og de har generel og koordinerende karakter.

Lovforslaget fastsætter, at borgerråd giverfunktionen ikke henhører under formanden for kommunalbestyrelsens øverste daglige ledelse af kommunens administration. En borgerråd giverfunktion oprettet efter lovforslaget er således ikke en del af den kommunale administration, der efter § 31, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse henhører under borgmesterens øverste daglige ledelse. Den øverste daglige ledelse af borgerråd giverfunktionen varetages dermed af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan overlade sine ledelsesopgaver vedrørende borgerråd giverfunktionen til kommunale chefer. Dette vil kunne ske til lederen af borgerråd giverfunktionen, men lovforslaget forudsætter ikke, at en leder af borgerråd giverfunktionen skal varetage alle de øverste daglige ledelsesopgaver vedrørende funktionen. Disse opgaver eller nogle af dem vil således også kunne overlades til andre kommunale chefer. Den øverste daglige ledelse af borgerråd giverfunktionen omfatter ikke nogen kompetence med hensyn til sagernes indhold, og en beslutning om at overlade ledelsesbeføjelser til kommunale chefer uden for borgerråd giverfunktionen indebærer derfor ikke, at de gives instruktionsbeføjelser for så vidt angår indholdet af borgerråd giverfunktionens sager.

Lovforslaget fastsætter, at borgerråd giverfunktionen kun kan varetage opgaver vedrørende rådgivning og vejledning af borgerne og vedrørende tilsyn med kommunens administration. Borgerråd giverfunktionen vil ikke kunne varetage opgaver, der ikke er kommunale, eller opgaver, der gør indgreb i de opgaver, der er henlagt til økonomiudvalget eller et stående udvalg. Borgerråd giverfunktionens opgaver vil kunne falde i de to dele, der fremgår af den foreslåede bestemmelse. Den ene del er rådgivning og vejledning af borgere, der retter henvendelse til kommunen, herunder at hjælpe borgere videre i klagesystemet. Den anden del er tilsyn med, at kommunens øvrige administration varetager deres opgaver i overensstemmelse med lovgivningen, god forvaltningsskik, de af kommunalbestyrelsen og udvalgene fastsatte retningslinier og i øvrigt på en hensigtsmæssig måde.

For så vidt angår det nærmere indhold af forslaget om lovfæstelse af kommunernes mulighed for at oprette en borgerråd giverfunktion, der administreres af kommunalbestyrelsen, henvises til bemærkningerne til lovforslaget § 1, nr. 4.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser mv.

Indførelsen af de nye ordninger for kommunale kvalitetskontrakter og udbudsstrategier som afløsning for den mere omfattende servicestrategiordning medfører på den ene side en vis administrativ lettelse i kommunerne. Det er hensigten at pålægge kommunalbestyrelserne at offentliggøre kvalitetskontrakterne på www.brugerinformation.dk, hvilket på den anden side vil indebære et begrænset administrativt merarbejde i kommunerne. Samlet set medfører lovforslaget ingen administrative merudgifter i kommunerne.

For regionernes vedkommende indebærer lovforslaget en vis administrativ lettelse, idet kravet om udarbejdelse af servicestrategier afskaffes, og regionsrådene i stedet alene skal udarbejde de mindre omfattende udbudsstrategier.

Det foreslås at udbygge den nye IT-portal for sammenlignelig brugerinformation – www.brugerinformation.dk - således, at kvalitetsmålene og opfølgningen herpå kan offentliggøres på denne portal. Baseret på erfaringerne i forbindelse med udvikling og etablering af den nye IT-portal for sammenlignelig brugerinformation skønnes engangsudgifterne til en videreudvikling af systemarkitekturen at udgøre 7,5 mio. kr., mens de årlige udgifter til efterfølgende drift og vedligehold anslås at udgøre 1 mio. kr.

Der er på FL 08 afsat i alt 9,5 mio. kr. i perioden 2009-11 til implementering af initiativet vedrørende kommunale kvalitetskontrakter.

En ekstrabevilling til § 15.11.01. Departementet, Almindelig virksomhed, på 1 mio. kr. årligt fra 2012 og frem gør det muligt at afholde de med projektet forbundne udgifter til drift og vedligehold af IT-portalens.

Med lovforslaget lovfæstes kommunalbestyrelsernes mulighed for at etablere en borgerrådgiverfunktion, der administreres af kommunalbestyrelsen. Denne del af forslaget har ikke administrative eller økonomiske konsekvenser for kommunerne, regionerne eller staten.

5. Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslaget har ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser.

6. Erhvervsadministrative konsekvenser

Lovforslaget har ingen erhvervsadministrative konsekvenser.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter

10. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været i høring hos Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Børnerådet, Børns Vilkår, Centralorganisationernes FællesUdvalg, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Danske Handicaporganisationer, Dansk Erhverv, Danske Skoleelever, Dansk Industri, Dansk Landbrug, Dansk Transport og Logistik, Danske Regioner, Danske Ældreråd, Datatilsynet, DESA Dansk Erhvervs-sammenslutning, Det Centrale Handicapråd, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af

Statsforvaltningsjurister, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Hotel-, restaurant- og turisterhvervets brancheorganisation, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, KL, Kommunale tjenestemænd og overenskomstansatte, Kommunernes Revision A/S, Konkurrencestyrelsen, Landbrugsrådet, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af Forældre til Børn i Daginstitutioner, Landsforeningen Ældresagen, Landsorganisationen i Danmark, Offentligt Ansattes Organisationer, Organisationen af Selvejende Institutioner, Pårørendegruppen for svage ældre, Rengøringssekskabernes Branche- og Arbejdsgiverforening, Rigsrevisionen, Rådet for Etniske Minoriteter, Sammenslutning af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, Skole og Samfund, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, Sundhedskartellet, Ældremobiliseringen.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for det offentlige		Udgifter for staten til videreudvikling af brugerinformation.dk på 7,5 mio. kr. som engangsudgifter samt 1 mio. kr. i efterfølgende år til drift og vedligehold.
Administrative konsekvenser for det offentlige	Begrænset administrativ lettelse i kommuner og regioner som følge af ophævelse af pligten til at udarbejde servicestrategier.	Begrænset administrativ belastning som følge af krav om udarbejdelse af dels kvalitetskontrakter i kommuner, dels udbudsstrategier i kommuner og regioner. Begrænset administrativ belastning for kommunerne som følge af krav om offentliggørelse af kvalitetskontrakter på brugerinformation.dk. Samlet set er der ikke administrative merudgifter hverken for kommuner eller regioner.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1 (Kvalitetskontrakten)

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger under afsnit 2.1. og 2.2.

Med forslaget til en ny § 62, stk. 1, 1. og 2 pkt., forpligtes kommunalbestyrelsen til at vedtage en kvalitetskontrakt, dvs. til at vurdere, hvordan kvaliteten i den kommunale opgavevaretagelse, dvs. den opgavevaretagelse, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for, kan udvikles. I den forbindelse skal kommunalbestyrelsen opstille kvantificerbare mål for hvert serviceområde.

Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud. Det påhviler kommunalbestyrelsen selv at fastlægge kvalitetskontrakten og herunder udvælge og formulere de mål, som har særlig politisk prioritet. Opgaven kan således ikke delegeres til et andet kommunalt organ eller den kommunale administration.

Kommunalbestyrelsen skal efter den foreslåede bestemmelse opstille et eller nogle få kvantitative mål for udviklingen af kvaliteten (fx 2-3) på hvert serviceområde, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for. Målene, som kommunalbestyrelsen fastlægger i kvalitetskontrakten, er udtryk for aktuelle indsatsområder, som har særlig politisk prioritet. Målene behøver ikke at være dækkende for alle aktiviteter inden for det pågældende serviceområde. Det vil være hensigtsmæssigt, at antallet af mål begrænses, så det sikres, at kvalitetskontrakten kortfattet formidler de til enhver tid mest centrale kvalitetsmål.

Afgrænsningen af de enkelte serviceområder kan variere fra kommune til kommune afhængigt af, hvordan den enkelte kommunalbestyrelse har valgt at organisere opgavevaretagelsen lokalt. De serviceområder, der fastlægges i kvalitetskontrakten, skal dække hele opgavevaretagelsen i forhold til borgerne og således inddrage opgaver på de borgerrettede serviceområder. Det kan fx være ældrepleje på det sociale område, dagtilbud på børne- og ungeområdet, affaldshåndtering på teknik og miljøområdet og genoptræning på sundhedsområdet. Serviceområderne skal dække alle de borgerrettede opgaver, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for, uanset om kommunen gør brug af kommunale eller private leverandører.

Målene, der opstilles i kvalitetskontrakten, skal efter den foreslåede bestemmelse være kvantificerbare – og dermed også klare og konkrete. Det enkelte mål skal således være formuleret på en måde, som gør det nemt for kommunalbestyrelsen og kommunens borgere at vurdere, i hvilket omfang målet opfyldes.

Målene er en politisk ramme for kommunalbestyrelsens arbejde og er ikke bindende retningslinjer for kommunalbestyrelsen eller kommunens forvaltning. Kommunalbestyrelsen er dog forpligtet til i opfølgingsredegørelsen, jf. lovforslagets § 1, nr. 2 (§ 62 a), at redegøre for, hvordan der følges op på målene i kvalitetskontrakten.

Det er hensigten med lovforslaget at give kommunalbestyrelsen stor frihed i forhold til at fastlægge kvalitetskontraktens form og indhold. Kommunalbestyrelsen fastlægger selv målene i kvalitetskontrakten, og kommunalbestyrelsen beslutter herunder selv, hvilke delområder eller opgaver den – på de enkelte serviceområder – vil sætte fokus på i kvalitetskontrakten. Kommunalbestyrelsen beslutter ligeledes selv, på hvilket niveau målene fastlægges for de enkelte delområder/opgaver. Det vil dog være naturligt, at målene sættes passende ambitiøst, så de enkelte mål kun kan opfyldes i kraft af en reel og mærkbar udvikling i kvaliteten for borgerne på det pågældende område.

Som eksempler på mulige kvalitetsmål i kommunalbestyrelsens kvalitetskontrakt kan nævnes:

- ”Brugernes tilfredshed med kvaliteten i ældreplejen skal forbedres i kommunen. Over de næste tre år er det kommunens mål at øge antallet af brugere i ældreplejen, som er tilfredse eller meget tilfredse med den modtagne personlige pleje og praktiske bistand fra de nuværende 82 pct. til minimum 90 pct.”
- ”Sagsbehandlingstiden for byggesager skal nedbringes med minimum 10 pct. om året de kommende 4 år.”
- ”Den sproglige udvikling for børn i kommunens dagtilbud skal forbedres. Over de næste tre år skal den sproglige udvikling for børn i kommunens dagtilbud forbedres med 5 pct. målt med den indikator for sproglig udvikling, man anvender i kommunen.”

Det er et afgørende formål med lovforslaget at sikre borgerne bedre information om kommunalbestyrelsens mål for udvikling af kvaliteten i den borgerrettede opgavevaretagelse. Det vil være naturligt, at kvalitetskontrakten og de enkelte mål fremstår lettilgængeligt for kommunens borgere. Det er derfor hensigten, at kvalitetskontrakten gøres kortfattet, enkel og overskuelig.

Kommunalbestyrelsens kvalitetskontrakt udgøres dels af de opstillede kvantificerbare mål for hvert serviceområde, dels af en kort beskrivelse af de påtænkte veje til at opfylde de opstillede mål.

Der ligger ikke i kvalitetskontrakten en forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at gennemføre bestemte kvalitetsudviklende initiativer. Der ligger heller ikke en forpligtelse til at opstille bestemte typer mål eller vælge bestemte metoder til kvalitetsudvikling, jf. dog lovforslagets § 1, nr. 2 (§ 62 b) om forpligtelsen til at fastsætte en udbudsstrategi.

Kvalitetskontrakten skal – i modsætning til servicestrategien – ikke knytte an til en bestemt tidsperiode. Kommunalbestyrelsen har en forpligtelse til løbende at sikre, at kvalitetskontrakten er opdateret. Fx skal der ske en tilpasning af kvalitetskontrakten, når et kvalitetsmål er nået, når der sker større ændringer i de lokalpolitiske prioriteringer, eller hvis en fastsat udviklingsperiode er udløbet. Kvalitetskontrak-

ten skal være den til enhver tid gældende ”samling af kvalitetsmål” for kommunen. Målene i kvalitetskontrakten kan således strække sig over forskellige tidsperioder. Det vil være naturligt, at kommunalbestyrelsen efter et valg drøfter, hvilke målsætninger der danner udgangspunktet for kommunalbestyrelsens virke i den kommende funktionsperiode. Ligeledes vil det være naturligt, at kommunalbestyrelsen inden et valg gør status over opfyldelsen af målene i kvalitetskontrakten for hele den afsluttede funktionsperiode. Det er dog ikke fundet hensigtsmæssigt at fastsætte bindende regler herom.

Den kvalitetskontrakt, kommunalbestyrelsen skal udarbejde, skal efter den foreslåede § 62, stk. 1, 3. pkt., gøres tilgængelig for kommunens beboere. Kommunalbestyrelsen kan inden for rammerne af de regler om offentliggørelse, der fastsættes efter den foreslåede § 62, stk. 2, selv beslutte, hvorledes dette skal ske. Det vil være naturligt, at kvalitetskontrakten bl.a. gøres tilgængelig på kommunens hjemmeside.

Der vil med hjemmel i den foreslåede § 62, stk. 2, blive fastsat nærmere regler for kvalitetskontraktens indhold, udformning og offentliggørelse. Der vil i den forbindelse bl.a. blive fastsat nærmere regler om, at kvalitetskontrakten skal offentliggøres på www.brugerinformation.dk.

KL vil blive inddraget i forbindelse med fastlæggelsen af de nærmere regler for ordningen.

Det følger af lovforslagets § 4, 1. pkt., at kommunalbestyrelsen første gang skal vedtage og gøre kommunalbestyrelsens kvalitetskontrakt tilgængelig for kommunens beboere inden 1. juli 2010.

Til nr. 2

Ad § 62 a (Opfølgning på kvalitetskontrakten)

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger under afsnit 3.

Med forslaget til en ny § 62 a, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen hvert år senest samtidig med vedtagelsen af årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag redegøre for, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på kvalitetskontrakten. Opfølgningsredegørelsen offentliggøres for kommunens beboere.

Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud. Det påhviler kommunalbestyrelsen selv at vedtage redegørelsen for opfølgningen på kvalitetskontrakten. Dette kan ikke delegeres til et andet kommunalt organ eller den kommunale administration.

Opfølgningsredegørelsen skal kortfattet orientere borgerne om status for opfyldelse af målene i kvalitetskontrakten og om, hvordan kommunalbestyrelsen vil følge op på kvalitetskontrakten, herunder hvordan der vil blive fulgt op på eventuelt ikke-tilfredsstillende resultater.

Den seneste opfølgningsredegørelse skal sammen med den til enhver tid gældende kvalitetskontrakt altid være offentligt tilgængelig for kommunens beboere.

Opfølgingsredegørelsen skal således efter den foreslåede § 62 a, stk. 1, 2. pkt., gøres tilgængelig for kommunens beboere. Kommunalbestyrelsen kan inden for rammerne af de regler om offentliggørelse, der fastsættes efter den foreslåede § 62 a, stk. 2, selv beslutte, hvorledes dette skal ske. Det vil være naturligt, at redegørelsen bl.a. gøres tilgængelig på kommunens hjemmeside.

Velfærdsministeren kan i medfør af den foreslåede § 62 a, stk. 2, fastsætte nærmere regler for indhold, udformning og offentliggørelse af redegørelsen om opfølgning på kvalitetskontrakten. Der vil i den forbindelse bl.a. blive fastsat nærmere regler om, at opfølgingsredegørelsen skal offentliggøres på www.brugerinformation.dk.

Det vil ikke være hensigtsmæssigt at foretage en opfølgning på kvalitetskontrakten, før den har været gældende i en vis tid. Det følger derfor af lovforslagets § 4, 2. pkt., at kommunalbestyrelsen første gang senest samtidig med vedtagelsen af årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag for 2012 skal udarbejde og offentliggøre redegørelsen om opfølgning på kvalitetskontrakten.

Ad § 62 b (Udbudsstrategi i kommunerne)

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger under afsnit 2.3.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 62 b, stk. 1, 1. pkt., skal kommunalbestyrelsen inden udgangen af funktionsperiodens første år vurdere, på hvilke kommunale driftsområder, dvs. driftsområder, som kommunalbestyrelsen har ansvaret for, kommunalbestyrelsen påtænker at anvende udbud. Dette er en videreførelse af det gældende krav om, at kommunalbestyrelsen skal vurdere, om kommunen skal gøre brug af udbud. Der er dog foretaget en redaktionel ændring af ordlyden bl.a. på grundlag af den, der i dag findes i bekendtgørelse nr. 881 af 24. oktober 2002 om servicestrategi og opfølgingsredegørelse. Kravet omfatter som hidtil udbud af driftsopgaver, men ikke anlægsopgaver. Udtrykket "driftsområder" skal forstås i overensstemmelse med afgrænsningen i " Budget- og Regnskabssystemet for Kommuner" af drifts- og anlægsudgifter.

Den foreslåede bestemmelse pålægger endvidere kommunalbestyrelsen at vurdere, hvordan anvendelsen af udbud kan øges.

Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud. Det påhviler kommunalbestyrelsen selv at vurdere, på hvilke områder der påtænkes udbud, og hvordan anvendelsen af udbud kan øges. Opgaven kan således ikke delegeres til et andet kommunalt organ eller den kommunale administration.

Begrebet "udbud" skal forstås bredt som enhver konkurrenceudsættelse af en driftsopgave, som kommunen er ansvarlig for, hvor der sikres en passende grad af offentlighed, og hvorved potentielle tilbudsgivere får mulighed for at tilkendegive deres interesse i opgaven. Udbudsstrategien vil både skulle omfatte områder, hvor kommunen efter lovgivningen, herunder EF-reglerne, vil være forpligtet til at foretage udbud, og andre områder, hvor anvendelse af udbud påtænkes. Sidstnævnte vil bl.a. omfatte områder og kontrakter omfattet af annonceringspligten efter reglerne i

kapitel 6 a i lov om indhentning af tilbud på visse offentlige og offentligt støttede kontrakter, jf. lovbekendtgørelse nr. 1410 af 7. december 2007.

Konkurrenceudsættelse skal også ses i sammenhæng med borgernes ret til frit valg mellem offentlige og private leverandører af velfærdsydelser. Frit valg er en hjørnesten i regeringens bestræbelser på at udvikle og fremtidssikre velfærdssamfundet, og regeringen arbejder løbende på at udvide de lovgivningsmæssige rammer for frit valg på de enkelte sektorområder. I henhold til lov nr. 253 af 28. marts 2006 om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner er kommunalbestyrelsen forpligtet til inden for hver valgperiode at vurdere, hvor det er muligt at udvide eksisterende fritvalgsordninger, eller at indføre frit valg på områder, hvor dette ikke allerede er sikret. Kommunalbestyrelsens stillingtagen til, hvad der lokalt kan gøres for at fremme borgernes frie valg, kan indgå i udbudsstrategien.

Der ligger ikke i bestemmelsen en forpligtelse til at gennemføre bestemte initiativer med henblik på at øge anvendelsen af udbud, ligesom det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at opstille mål og udforme en strategi til at nå målene. Kommunalbestyrelsen har således vide rammer i forhold til at fastlægge udbudsstrategiens form og indhold, men det er dog hensigten, at den skal være kortfattet og overskuelig.

Bestemmelsen er knyttet op på funktionsperioden, men kommunalbestyrelsen har til enhver tid mulighed for at revidere udbudsstrategien.

Udbudsstrategien skal efter bestemmelsen i § 62 b, stk. 1, 2. pkt., være offentligt tilgængelig. Kommunalbestyrelsen kan selv beslutte, hvorledes udbudsstrategien skal gøres tilgængelig for kommunens borgere og i øvrigt indgå i kommunalbestyrelsens dialog med borgerne. Det vil dog være naturligt, at udbudsstrategien bl.a. gøres tilgængelig på kommunens hjemmeside.

Der vil med hjemmel i den foreslåede § 62 b, stk. 2, blive fastsat nærmere regler for udbudsstrategiens indhold og udformning. Der vil i den forbindelse blive fastsat nærmere regler om, at kommunalbestyrelsens udbudsstrategi skal indeholde:

- En angivelse af, på hvilke områder kommunalbestyrelsen påtænker at udbyde driftsopgaver
- Konkrete mål for konkurrenceudsættelse, herunder for særligt udbudsegnede opgaver
- Strategi for at nå kommunalbestyrelsens mål for øget konkurrenceudsættelse

Det forudsættes, at konkrete analyser mv. udarbejdet som led i udbudsstrategien og opfølgningsredegørelsen, jf. herved bemærkningerne til § 1, nr. 3, vil kunne indgå i revisionens vurdering af, om kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde, jf. § 42, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse.

Til nr. 3 (Opfølgning på den kommunale udbudsstrategi)

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger under afsnit 2.3.

Med den foreslåede ændring af § 62 c, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, skal kommunalbestyrelsen følge op på udbudsstrategien inden udgangen af det år, hvori der finder valg sted til kommunalbestyrelsen. I den forbindelse skal kommunalbestyrelsen følge op på, om de opstillede mål for konkurrenceudsættelse er nået. Opfølgningsredegørelsen skal offentliggøres.

Kommunalbestyrelsens behandling af opfølgningen på udbudsstrategien skal resultere i godkendelse af en opfølgningsredegørelse. Det er hensigten, at opfølgningsredegørelsen ligesom selve udbudsstrategien skal være kortfattet og overskuelig.

Bestemmelsen indebærer et delegationsforbud. Opfølgningsredegørelsen skal vedtages af kommunalbestyrelsen, og opgaven kan ikke delegeres til et andet kommunalt organ eller den kommunale administration.

Opfølgningsredegørelserne skal være offentligt tilgængelige svarende til, hvad der gælder for offentliggørelsen af selve udbudsstrategierne. Der henvises herom til bemærkningerne til § 1, punkt 2.

Der vil med hjemmel i den med lovforslaget videreførte § 62 c, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse blive fastsat nærmere regler for indhold og udformning af redegørelsen om opfølgningen på udbudsstrategien. Der vil i den forbindelse blive fastsat nærmere regler om, at kommunalbestyrelsens opfølgning på udbudsstrategien skal indeholde en redegørelse for:

- Aktuel status for opfyldelse af konkrete mål
- Aktuel status for opfyldelse af mål for særligt udbudseggede opgaver
- Evaluering af strategien for øget konkurrenceudsættelse
- Behov for ændring af mål eller strategi

Til nr. 4 (kommunal borgerrådgiver, der administreres af kommunalbestyrelsen)

Lovforslaget er en del af udmøntningen af Bedre Velfærd og Større Arbejdsglæde – Regeringens strategi for høj kvalitet i den offentlige service. Om baggrunden for forslaget henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 3.

Bestemmelsen lovfæster en adgang for kommunerne til ved bestemmelse herom i styrelsesvedtægten at oprette en borgerrådgiverfunktion, der ikke henhører under økonomiudvalget eller de stående udvalgs umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender, og som ikke er underlagt borgmesterens øverste daglige administrative ledelse. En sådan borgerrådgiverfunktion administreres således direkte under kommunalbestyrelsen. Borgerrådgiverfunktionen kan kun varetage opgaver vedrø-

rende rådgivning og vejledning af borgerne og vedrørende tilsyn med kommunens administration.

Velfærdsministeriet har hidtil efter § 65 c, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse efter ansøgning kunnet meddele dispensation til oprettelse en kommunal borgerrådgiverfunktion, der administreres af kommunalbestyrelsen. I indeværende valgperiode er Høje-Taastrup Kommune, Københavns Kommune, Næstved Kommune og Sønderborg Kommune meddelt en sådan dispensation. Andre kommuner har borgerrådgivere, men er ikke meddelt dispensation til, at disse administreres af kommunalbestyrelsen.

Lovforslaget lovfæster ministeriets dispensationspraksis, således at kommuner uden at skulle søge dispensation kan oprette en borgerrådgiverfunktion, der administreres af kommunalbestyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at kommunalbestyrelsen – hvis den vælger at nedsætte en borgerrådgiverfunktion efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt. – i kommunens styrelsesvedtægt skal fastsætte, at der etableres en borgerrådgiverfunktion, der ikke henhører under de stående udvalg eller økonomiudvalgets umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender. Endvidere vil der skulle fastsættes en overordnet beskrivelse af borgerrådgiverfunktionens opgaver, jf. herved den foreslåede § 65 e, stk. 4. En sådan ændring af styrelsesvedtægten kræver to behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst seks dages mellemrum, jf. § 2, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse om fremgangsmåden ved ændring af styrelsesvedtægten.

Lovforslaget sætter ingen begrænsninger for kommunalbestyrelsens muligheder for at ændre en beslutning om oprettelse af en borgerrådgiverfunktion efter den foreslåede bestemmelse. Kommunalbestyrelsen vil således i løbet af en valgperiode kunne beslutte at oprette og nedlægge en sådan funktion, idet dog den beskrevne procedure for ændring af styrelsesvedtægten skal iagttages.

Ad § 65 e, stk. 1

Ved en beslutning efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt., sker der en fravigelse af § 17, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter der til varetagelse af kommunens anliggender nedsættes et økonomiudvalg samt et eller flere stående udvalg, og som indebærer, at alle kommunale anliggender skal være henlagt til et udvalg.

Opgaver, der vedrører en borgerrådgiverfunktion, som kommunalbestyrelsen har oprettet ved en beslutning efter den foreslåede bestemmelse, kan således ikke ved styrelsesvedtægten henlægges til økonomiudvalget eller et stående udvalg og er dermed ikke omfattet af udvalgenes umiddelbare forvaltning. Ved udvalgenes umiddelbare forvaltning forstås, at udvalgene afgør alle sædvanlige sager inden for deres sagsområder, med mindre andet følger af lovgivningen eller af kommunalbestyrelsens beslutning.

Når kommunalbestyrelsen træffer beslutning efter den foreslåede bestemmelse om oprettelse af en borgerrådgiverfunktion, der ikke henhører under økonomiudvalgets

eller de stående udvalgs umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender, henhører den umiddelbare forvaltning af anliggender vedrørende borgerråd giverfunktionen under kommunalbestyrelsen. Dette følger af § 2, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter kommunens anliggender styres af kommunalbestyrelsen. Det vil således ikke være et udvalg, der som udgangspunkt afgør alle sædvanlige sager vedrørende borgerråd giverfunktionen, jf. nedenfor. Denne myndighed vil i stedet være kommunalbestyrelsen.

Opgaverne vedrørende borgerråd giverfunktionen vil herefter være omfattet af den frie ret til delegation, der som udgangspunkt gælder inden for kommunestyret. Kommunalbestyrelsen vil således – med mindre noget andet følger af lovgivningen eller af en sags beskaffenhed – kunne overlade opgaverne til et stående udvalg, til økonomiudvalget eller til forvaltningen. Kommunalbestyrelsen vil også i overensstemmelse med de regler, der i øvrigt gælder herom, kunne overlade opgaver vedrørende borgerråd giverfunktionen til særlige udvalg, jf. § 17, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse. Kommunalbestyrelsen kan dog ikke delegere beføjelsen til at ansætte og afskedige borgerråd giverfunktionens leder, jf. den foreslåede § 65 e, stk. 1, 2. pkt., og nærmere herom nedenfor.

En beslutning om delegation af kommunalbestyrelsens opgaver til udvalg eller til forvaltningen vil kunne omfatte en enkeltstående konkret sag vedrørende borgerråd giverfunktionen, men også mere generelt administrationen af visse spørgsmål vedrørende borgerråd giverfunktionen, og vil kunne omfatte enkelte eller alle beføjelser i en sag. En sådan beslutning om delegation af kommunalbestyrelsens opgaver til et udvalg eller til forvaltningen må ikke fremgå af kommunens styrelsesvedtægt og vil til enhver tid kunne tilbagekaldes af kommunalbestyrelsen.

At kommunalbestyrelsen kan beslutte at overlade beslutninger vedrørende borgerråd giverfunktionen til udvalg eller til den kommunale forvaltning, er i overensstemmelse med de dispensationer, som ministeriet hidtil efter § 65 c, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse har meddelt til, at en borgerråd giverfunktion administreres direkte under kommunalbestyrelsen. Dispensationerne indebærer således ikke et delegationsforbud, så alle beslutninger vedrørende borgerråd giveren skal træffes af kommunalbestyrelsen.

Den fravigelse af reglerne i lov om kommunernes styrelse, der sker ved, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt., indebærer som nævnt, at udvalgene ikke varetager den umiddelbare forvaltning af sager vedrørende borgerråd giverfunktionen. Det betyder, at økonomiudvalget og de stående udvalg for så vidt angår borgerråd giverfunktionen ikke har de beføjelser, der er fastlagt i § 21, stk. 1 og 3, og § 45, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse. Efter § 21, stk. 1, bestyrer udvalgene de anliggender, der er underlagt dem, inden for rammerne af det vedtagne årsbudget og de rammer, som kommunalbestyrelsen i øvrigt har fastsat, og de påser, at bevilligede beløb ikke overskrides, og foretager eventuelle indstillinger om tillægsbevillinger. Efter § 21, stk. 3, skal udvalgene over for økonomiudvalget fremkomme med bidrag til årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag. Efter § 45, stk. 2, skal revisionens bemærkninger vedrørende årsregnskabet forelægges kommunalbestyrelsen gennem økonomiudvalget og - for så vidt angår den forvaltning, der ikke umiddelbart henhører under økonomiudvalget

– tillige for den pågældende myndighed til besvarelse. Udvalgene har således ikke de nævnte beføjelser for så vidt angår borgerråd giverfunktionen.

En beslutning efter den foreslåede bestemmelse indebærer endvidere, at udgangspunktet om, at kommunalbestyrelsens beslutninger skal forberedes af vedkommende stående udvalg ikke gælder for sager, der forelægges for kommunalbestyrelsen af borgerråd giverfunktionen, uanset at sagerne materielt vedrører udvalgets område, eller for sager, som i øvrigt vedrører borgerråd giverfunktionen.

Kommunalbestyrelsen afgør imidlertid selv, hvordan dens sager skal forberedes, og kan vælge at lade sager vedrørende borgerråd giverfunktionen forberede af såvel udvalg som af den kommunale administration, inden forelæggelsen for kommunalbestyrelsen. Beslutning om forberedelsen af sager i udvalg og/eller administrationen kan kommunalbestyrelsen træffe for en enkelt sag eller sagstype eller generelt. Udvalgsforberedelse kan efter kommunalbestyrelsens beslutning ske enten i økonomiudvalget eller et stående udvalg. Kommunalbestyrelsen vil også kunne nedsætte et særligt § 17, stk. 4-udvalg til at rådgive sig i og forberede sager vedrørende borgerråd giverfunktionen.

Bestemmelsen i den foreslåede § 65 e, stk. 1, 2. pkt., fastsætter, at lederen af en borgerråd giverfunktion, som kommunalbestyrelsen har oprettet efter bestemmelsens 1. pkt. ansættes og afskediges af kommunalbestyrelsen. I modsætning til, hvad der nærmere er beskrevet ovenfor vedrørende andre beslutninger om borgerråd giverfunktionen, har kommunalbestyrelsen således ikke mulighed for at overlade beslutning om ansættelse og afskedigelse af lederen af borgerråd giverfunktionen til andre inden for kommunen, herunder til forvaltningen eller til et udvalg.

Dette er i overensstemmelse med de dispensationer, som hidtil er meddelt efter § 65 c, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse til oprettelse af borgerråd giverfunktioner, hvor det i alle tilfælde er fastsat, at kommunalbestyrelsen ansætter og afskediger borgerråd giveren.

Det bemærkes herved, at det må anses naturligt, at det skal være kommunalbestyrelsen, der ansætter og afskediger lederen af borgerråd giverfunktionen, når denne funktion henhører under kommunalbestyrelsen og ikke under et stående udvalg.

Det vil være op til den enkelte kommunalbestyrelse, hvordan den vil benævne sin borgerråd giverfunktion, herunder om den skal benævnes borgerråd giver eller noget andet. Dog følger det af § 30 i lov om Folketingets Ombudsmand, jf. lov nr. 473 af 12. juni 1996 som ændret ved lov nr. 556 af 24. juni 2005, at betegnelsen ombudsmand eller anden betegnelse, der er egnet til forveksling hermed, ikke må benyttes. Det skal herved bemærkes, at en kommunal borgerråd giverfunktion adskiller sig væsentligt fra Folketingets Ombudsmand bl.a. ved, at borgerråd giverfunktionen ikke er en selvstændig klagebehandlende myndighed, men derimod er en del af kommunen. Derfor foreslås der ikke åbnet mulighed for, at borgerråd giverfunktionen kan gives en betegnelse, der giver anledning til forveksling med Folketingets Ombudsmand.

Ad § 65 e, stk. 2

I bestemmelsen fastsættes, at økonomiudvalget for så vidt angår borgerrådgiverfunktionen skal varetage de opgaver, som økonomiudvalget er tillagt efter § 18, stk. 2-4, § 37 og § 45, stk. 1 og 2, i lov om kommunernes styrelse.

De nævnte lovbestemte opgaver vedrører kommunens økonomiske og administrative forhold samt kommunens budget og regnskab og er således ikke knyttet til administrationen af kommunens anliggender, herunder af en borgerrådgiverfunktion. Opgaverne vedrører først og fremmest tilvejebringelsen af kommunens midler og bevarelsen af dens aktiver og de har generel og koordinerende karakter.

Det følger af bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen ikke ved beslutning efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt., kan fratage økonomiudvalget de nævnte opgaver for så vidt angår spørgsmål, der vedrører borgerrådgiverfunktionen. Uanset en beslutning om oprettelse af en borgerrådgiverfunktion efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt., har økonomiudvalget således indseende med de økonomiske og almindelige administrative forhold, der vedrører borgerrådgiveren, og udvalgets erklæring skal indhentes om enhver sag, der vedrører disse forhold, inden sagen forelægges kommunalbestyrelsen til beslutning, jf. § 18, stk. 2 i lov om kommunernes styrelse. Endvidere varetager økonomiudvalget den umiddelbare forvaltning af anliggender, der vedrører kommunens kasse- og regnskabsvæsen og løn- og personaleforhold, og økonomiudvalget forestår eller samordner kommunens planlægning, jf. lovens § 18, stk. 3 og 4, og dette gælder også i det omfang de nævnte forhold vedrører en borgerrådgiverfunktion oprettet efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt. Videre udarbejder økonomiudvalget forslag til kommunens årsbudget og budgetoverslag for en flerårig periode, der forelægges for kommunalbestyrelsen, jf. § 37, og disse forslag skal også omfatte en borgerrådgiverfunktion oprettet efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt. Derimod er de stående udvalg ikke efter § 21, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse forpligtede til at bidrage til budgetproceduren for så vidt angår borgerrådgiveren, jf. herved bemærkningerne til den foreslåede § 65 e, stk. 1. Endelig aflægger økonomiudvalget kommunens regnskab til kommunalbestyrelsen ligesom revisionens bemærkninger skal forelægges økonomiudvalget til besvarelse forinden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse herom, jf. lovens § 45, stk. 1 og 2. Disse beføjelser omfatter også den del af regnskabet henholdsvis revisionens bemærkninger, der vedrører borgerrådgiverfunktionen. Derimod skal revisionens bemærkninger ikke tillige fremsendes gennem noget stående udvalg, jf. herved bemærkningerne til den foreslåede § 65 e, stk. 1, om lovens § 45, stk. 2.

Kommunalbestyrelsens beslutning om at oprette en borgerrådgiverfunktion efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt., indebærer i øvrigt for økonomiudvalget ligesom for de stående udvalg, at udvalget ikke varetager den umiddelbare forvaltning af nogen anliggender vedrørende borgerrådgiverfunktionen, jf. den foreslåede § 65 e, stk. 1, og bemærkningerne hertil. Om kommunalbestyrelsens muligheder for uden for styrelsesvedtægten at delegere beslutninger vedrørende borgerrådgiverfunktionen til udvalgene, herunder til økonomiudvalget, henvises ligeledes til bemærkningerne til den foreslåede § 65 e, stk. 1.

Ad § 65 e, stk. 3

I bestemmelsen fastsættes, at borgerrådgiverfunktionen ikke henhører under borgmesterens øverste daglige ledelse af kommunens administration.

En borgerråd giverfunktion oprettet efter den foreslåede § 65, stk. 1, 1. pkt., er således ikke en del af den kommunale administration, der efter § 31, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse henhører under borgmesterens øverste daglige ledelse. Den nævnte bestemmelse i lov om kommunernes styrelse indebærer, at borgmesteren over for kommunalbestyrelsen har ansvaret for ledelsen af forvaltningen, herunder varetager en række koordinerende beføjelser. Dette omfatter ansvar for, at alle formelle forhold vedrørende sagsekspeditionen er i orden, dvs. at der er ansat tilstrækkeligt kvalificeret personale til løsningen af kommunens opgaver, at de ansatte iagttager god forvaltningsskik, at der internt tilrettelægges hensigtsmæssige arbejdsrutiner og kontrolprocedurer, og at der sikres den fornødne koordination mellem sammenhængende sagsområder. Borgmesteren kan udstede konkrete og generelle instrukser herom. Borgmesteren har ikke i sin egenskab af øverste daglige leder af administrationen nogen kompetence med hensyn til sagernes indhold.

Når kommunalbestyrelsen har truffet beslutning efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt., er borgerråd giverfunktionen efter bestemmelsen i stk. 3 ikke underlagt borgmesterens daglige ledelse. Den øverste daglige ledelse af borgerråd giverfunktionen varetages derimod af kommunalbestyrelsen, jf. herved § 2, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, hvorefter kommunen anliggender styres af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen varetager således borgmesterens ledelsesopgaver efter § 31, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, i forhold til en borgerråd giverfunktion.

Som det gælder for borgmesterens øverste daglige ledelse af kommunens administration efter lovens § 31, stk. 3, gælder det for kommunalbestyrelsens øverste daglige ledelse af borgerråd giverfunktionen, at den er af overordnet karakter. Kommunalbestyrelsen kan således ligesom borgmesteren efter § 31, stk. 3, overlade sine ledelsesopgaver vedrørende borgerråd giverfunktionen til kommunale chefer. Dette vil kunne ske til lederen af borgerråd giverfunktionen, men lovforslaget forudsætter ikke, at en leder af borgerråd giverfunktionen skal varetage alle de øverste daglige ledelsesopgaver vedrørende funktionen. Disse opgaver eller nogle af dem vil således også kunne overlades til andre kommunale chefer. Den øverste daglige ledelse af borgerråd giverfunktionen omfatter ikke nogen kompetence med hensyn til sagernes indhold, og en beslutning om at overlade ledelsesbeføjelser til kommunale chefer uden for borgerråd giverfunktionen indebærer derfor ikke, at de gives instruktionsbeføjelser for så vidt angår indholdet af borgerråd giverfunktionens sager.

Det følger af den foreslåede § 65 e, stk. 5, at kommunalbestyrelsen også kan oprette en borgerråd giverfunktion efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt., såfremt kommunen har delt administrativ ledelse, eventuelt i kombination med mellemformsstyre, jf. § 64 a og § 65 i lov om kommunernes styrelse. I kommuner med delt administrativ ledelse efter § 64 a, har formændene for de stående udvalg den øverste daglige ledelse af den del af kommunens administration, der varetager udvalgets forvaltningsområder. Det følger af den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt., at en borgerråd giverfunktion oprettet efter bestemmelsen ikke henhører under noget stående udvalgs umiddelbare forvaltning, hvorfor udvalgsformændene i kommuner med delt administrativ ledelse heller ikke har del i den øverste administrative ledelse af borgerråd giverfunktionen.

Ad § 65 e, stk. 4

I bestemmelsen fastsættes, at borgerrådgiverfunktionen kun kan varetage opgaver vedrørende rådgivning og vejledning af borgerne og vedrørende tilsyn med kommunens administration.

Ud over de grænser, som bestemmelsen fastsætter for opgaverne for en borgerrådgiverfunktion oprettet efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt., kan en sådan funktion ikke varetage opgaver, der ikke er kommunale, herunder opgaver, der er henlagt til en anden myndighed. Dette indebærer bl.a., at borgerrådgiveren ikke kan varetage opgaver, der er henlagt til en rekursmyndighed. Kan en sag, der rejses over for borgerrådgiverfunktionen, således indbringes for en rekursmyndighed, må borgerrådgiverfunktionen efter omstændighederne enten videresende sagen til rekursmyndigheden eller vejlede borgeren om muligheden herfor.

Borgerrådgiverens opgaver vil endvidere ikke kunne gøre indgreb i de opgaver, der ved kommunens styrelsesvedtægt er henlagt til økonomiudvalget eller et stående udvalg. Dette indebærer, at borgerrådgiverfunktionen ikke vil kunne træffe afgørelser i sager inden for et område, der efter styrelsesvedtægten er henlagt til et stående udvalg. Således vil borgerrådgiverfunktionen ikke i et tilfælde, hvor f.eks. en borger retter henvendelse og udtrykker utilfredshed med en kommunal afgørelse inden for et udvalgs område kunne foretage en ny vurdering af sagen og eventuelt ændre afgørelsen. Borgerrådgiverfunktionens opgave i et sådant tilfælde vil derimod være enten at rådgive borgeren om, hvortil i kommunen vedkommende skal rette henvendelse, eller at videregive sagen til den relevante forvaltningsgren. Tilsvarende vil borgerrådgiverfunktionen ikke som led i sit tilsyn med den kommunale opgavevaretagelse kunne gribe ind i denne, f.eks. ved at ændre en afgørelse.

Borgerrådgiverfunktionens opgaver vil inden for de angivne rammer kunne falde i de to dele, der fremgår af den foreslåede bestemmelse. Den ene del er rådgivning og vejledning af borgere, der retter henvendelse til kommunen, herunder at hjælpe borgere videre i klagesystemet. Den anden del er tilsyn med, at kommunens øvrige administration varetager deres opgaver i overensstemmelse med lovgivningen, god forvaltningsskik, de af kommunalbestyrelsen og udvalgene fastsatte retningslinier og i øvrigt på en hensigtsmæssig måde. Det vil i forlængelse heraf være naturligt, at borgerrådgiverfunktionen afrapporterer herom til kommunalbestyrelsen og fremkommer med forslag og indstillinger om de skridt, som borgerrådgiverfunktionens konstateringer, måtte give anledning til. Dette kan f.eks. være ændringer i tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen el. lign. Borgerrådgiveren vil ligeledes som led i sit tilsyn kunne vejlede kommunens forvaltning.

Det er kommunalbestyrelsen, som fastsætter, hvad der skal være borgerrådgiverfunktionens opgaver, og de enkelte borgerrådgiverfunktioners opgaver vil ikke nødvendigvis omfatte alle de opgaver, der er nævnt ovenfor.

Fastsættelsen i styrelsesvedtægten af borgerrådgiverfunktionens opgaver skal være i overensstemmelse med det, der fremgår af den foreslåede bestemmelse. Beskrivelse kan godt uddybe borgerrådgiverfunktionens opgaver, men skal under alle omstændigheder kunne rummes indenfor denne beskrivelse. Den nærmere beskrivelse af borgerrådgiverfunktionens opgaver vil kommunalbestyrelsen kunne fore-

tage uden for styrelsesvedtægten, hvilket indebærer, at ændringer heri ikke kræver to behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst seks dages mellemrum, jf. § 2, stk. 2, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse om fremgangsmåden ved ændring af styrelsesvedtægten.

Ad § 65 e, stk. 5.

Bestemmelsen fastsætter, at stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse, hvis kommunen styres efter reglerne i § 64 a, § 65, begge bestemmelser, eller § 65 a.

Også hvis kommunen styres efter reglerne i § 64 a, (delt administrativ ledelse), § 65 (mellemsstyrelse), eller som det er tilfældet for Københavns, Odense og Aalborg Kommuner under anvendelse af de to styreformer i kombination, jf. lovens § 64 a, stk. 3, kan kommunalbestyrelsen således træffe bestemmelse om oprettelse af en borgerrådgiverfunktion efter § 65 e, stk. 1, 1. pkt.

Baggrunden er, at der under begge nævnte styreformer, der er varianter af udvalgsstyret, nedsættes et økonomiudvalg og et eller flere stående udvalg, der varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens anliggender. Også i disse tilfælde vil kommunalbestyrelsen således i styrelsesvedtægten kunne træffe beslutning om, at der nedsættes en borgerrådgiverfunktion, der ikke henhører under udvalgenes umiddelbare forvaltning.

Mellemsstyret indebærer, at økonomiudvalget er sammensat af formændene for de stående udvalg, som er valgt ved forholdstalsvalg, og eventuelt yderligere et antal kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Delt administrativ ledelse indebærer, at formændene for de stående udvalg har den øverste daglige ledelse af den del af kommunens administration, der varetager udvalgets forvaltningsområde, og at kommunalbestyrelsens formand – med mindre andet er bestemt i styrelsesvedtægten – har den øverste daglige ledelse af kommunens øvrige administration. En beslutning efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt., i en kommune med delt administrativ ledelse vil indebære, at hverken udvalgsformændene eller borgmesteren har del i den øverste daglige ledelse af borgerrådgiverfunktionen, men at denne varetages af kommunalbestyrelsen, jf. herved den foreslåede § 65 e, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

Også i kommuner med udvalgsløst styre, jf. § 65 a i lov om kommunernes styrelse vil kommunalbestyrelsen kunne træffe bestemmelse efter den foreslåede § 65 e. Dette vil indebære, at den daglige ledelse af borgerrådgiverfunktionen varetages af kommunalbestyrelsen og ikke er undergivet borgmesterens øverste daglige ledelse, jf. den foreslåede § 65 e, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

Til § 2

Til nr. 1 (Udbudsstrategi i regioner)

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger under afsnit 2.3.

Bestemmelsen pålægger regionsrådet inden udgangen af funktionsperiodens første år at udarbejde en udbudsstrategi, hvori det vurderes, på hvilke områder det påtænkes at anvende udbud, og hvordan anvendelsen af udbud kan øges. Udbudsstrategien skal gøres offentligt tilgængelig for regionens beboere.

Der henvises i øvrigt til de særlige bemærkninger til lovforslagets § 1 om kommunalbestyrelsernes udbudsstrategier.

Det fremgår af den i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede § 33 i regionsloven, at velfærdsministeren kan fastsætte nærmere regler for udbudsstrategiens indhold og udformning. De forskrifter, som velfærdsministeren fastsætter i medfør af den foreslåede § 62 b, stk. 2, i lovforslagets § 1, nr. 2, vil finde tilsvarende anvendelse for regionsrådets udbudsstrategi. Velfærdsministeren vil i medfør af den i lovforslagets § 2, nr. 1, nævnte bemyndigelse kunne ændre de pågældende forskrifter.

Det forudsættes, at konkrete analyser mv. udarbejdet som led i udbudsstrategien og opfølgingsredegørelsen, jf. herved § 2, nr. 2, kan indgå i revisionens vurdering af, om der ved forvaltningen af midlerne og drift af virksomheder er taget skyldige økonomiske hensyn, jf. § 28, stk. 2, i regionsloven.

Til nr. 2 (Opfølgning på regionsrådets udbudsstrategi)

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger under afsnit 2.3.

Bestemmelsen pålægger regionsrådet at følge op på udbudsstrategien inden udgangen af det år, hvori der afholdes valg til regionsråd.

Der henvises i øvrigt til de særlige bemærkninger til lovforslagets § 1 om opfølgningen på kommunalbestyrelsernes udbudsstrategier.

Til nr. 3 (Forskrifter for opfølgningen på regionsrådets udbudsstrategi)

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.

Det fremgår af den i lovforslagets § 2, nr. 3, foreslåede § 35 i regionsloven, at velfærdsministeren kan fastsætte nærmere regler for indhold og udformning af redegørelsen om opfølgningen på regionsrådets udbudsstrategi. De forskrifter, som velfærdsministeren har fastsat i medfør af den foreslåede § 62 c i lovforslagets § 1, nr. 3, finder tilsvarende anvendelse for redegørelsen om opfølgningen på regionsrådets udbudsstrategi. Velfærdsministeren vil i medfør af den i lovforslagets § 2, nr. 3, nævnte bemyndigelse kunne ændre de pågældende forskrifter.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2009.

For så vidt angår den ved § 1, nr. 4, foreslåede bestemmelse, indebærer § 3, at kommunalbestyrelsen ved ændring af styrelsesvedtægten med virkning fra

1. juli 2009 kan beslutte at oprette en borgerrådgiverfunktion efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt. Sådan beslutning vil kunne træffes uanset kommunens styreform.

Til § 4

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen første gang gør kvalitetskontrakten tilgængelig for kommunens beboere inden 1. juli 2010, og at kommunalbestyrelsen første gang senest samtidig med vedtagelsen af årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag for 2012 redegør for, hvordan kommunalbestyrelsen følger op på kvalitetskontrakten.

Til § 5

Bestemmelsen indebærer, at dispensationer meddelt af indenrigs- og sundhedsministeren efter § 65 c, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse til oprettelse af en borgerrådgiverfunktion, der administreres af kommunalbestyrelsen, uanset at den ved lovens § 1, nr. 4, affattede § 65 e i lov om kommunernes styrelse træder i kraft den 1. juli 2009, har virkning for den resterende del af den indeværende valgperiode.

Dette indebærer, at kommunalbestyrelserne i de kommuner, der har dispensation til en borgerrådgiverfunktion, der administreres af kommunalbestyrelsen, ikke i indeværende valgperiode skal ændre deres styrelsesvedtægt. Disse kommuner kan imidlertid vælge pr. 1. juli 2009 ikke længere at gøre brug af dispensationen og oprette en borgerrådgiverfunktion efter den foreslåede § 65 e, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse. Dette vil navnlig indebære, at de bestemmelser i styrelsesvedtægten, der vedrører borgerrådgiverfunktionen, ikke længere skal placeres i et særligt midlertidigt kapitel i styrelsesvedtægten.

Til § 6

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.